

(i) Printed Pages: 4

Roll No. ....

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	3	3	9
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	4
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 4th Semester
1059

SOCIOLOGY (In all Mediums)
Paper—Social Institution

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :— (1) Attempt **five** questions in all. Question No. 1 is compulsory. Attempt **four** questions, selecting **one** question from each Unit.

(2) All questions carry equal marks.

1. Answer any **nine** parts in **5-7** lines each :

- (1) Human Society
- (2) Monogamy
- (3) Incest Taboos
- (4) Matriarchal family
- (5) Kinship
- (6) Nuclear family
- (7) Production
- (8) Socialism
- (9) Traditional Authority
- (10) Sacred
- (11) Democracy
- (12) Neolocal.

2×9=18

UNIT—I

2. Discuss the term 'Institutions'. What are its main characteristics ?
18
3. What do you mean by the term 'Society' ? Discuss the main characteristics of society.
18

UNIT—II

4. Define Marriage. Write the advantages and disadvantages of Monogamy Marriage. 18
5. What are the major forms of family ? Discuss any one of them in detail. 18

UNIT—III

6. What are the main functions of Economic Institutions ? 18
7. Define State. What are the main functions of State ? 18

UNIT—IV

8. Discuss the various functions and dysfunctions of religion. 18
9. What do you understand by Religion Institutions ? Briefly discuss the contribution of Durkheim and Weber with regard to functions of religion. 18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- (1) कुल पांच प्रश्न कीजिए। प्रश्न नं. 1 अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न चुनते हुए चार प्रश्न करो।

(2) सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

1. नौ प्रश्नों के उत्तर प्रत्येक 5-7 लाईनों में दीजिए :

- (1) मानव समाज
- (2) एक विवाह
- (3) अगम्यगमन निषेध
- (4) माताप्रधान परिवार
- (5) रिश्तेदारी
- (6) केंद्रीय परिवार
- (7) उत्पादन
- (8) समाजवाद
- (9) परंपरागत सत्ता
- (10) पवित्र
- (11) लोकतंत्र
- (12) नवस्थानक।

2×9=18

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਸੰਸਥਾओं की परिभाषा दीजिए। संस्थाओं की मुख्य विशेषताओं का वर्णन कीजिए। 18
3. समाज शब्द से क्या अभिप्राय है ? संक्षेप में समाज की मुख्य विशेषताओं का वर्णन दीजिए। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. विवाह शब्द का क्या अर्थ है ? एक विवाह प्रणाली की लाभ एवं हानियों का संक्षेप में विवरण दीजिए। 18
5. परिवार के मुख्य रूपों अथवा प्रकारों की व्याख्या करें। परिवार के किसी एक रूप पर टिप्पणी कीजिए। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. आर्थिक संस्थाओं के कार्यों का वर्णन कीजिए। 18
7. राज्य शब्द से क्या समझते हैं ? राज्य संस्था के मुख्य कार्यों का विवरण दीजिए। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. धार्मिक संस्थाओं से क्या समझते हैं ? इनके मुख्य कार्यों और हानियों की संक्षेप रूप में व्याख्या कीजिए। 18
9. धार्मिक संस्थाओं से क्या अभिप्राय है ? धर्म के प्रति दुर्ਲीਮ और ਵੇਬਰ के सिद्धਾਂतों का स्पष्ट रूप से दृष्टिकोण बताइए। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- (1) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਕੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ।

(2) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

1. ਕਿਸੇ ਨੌਂ ਦਾ ਉੱਤਰ 5-7 ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ :

- (1) ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ
- (2) ਇੱਕ ਵਿਆਹ
- (3) ਅਗਮਗਮਨ ਨਿਸ਼ੇਧ
- (4) ਮਾਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਿਵਾਰ
- (5) ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ

- (6) ਕੇਂਦਰੀ ਪਰਿਵਾਰ
- (7) ਉਤਪਾਦਨ
- (8) ਸਮਾਜਵਾਦ
- (9) ਪਰਮਪਰਾਗਤ ਅਧਿਕਾਰ
- (10) ਪਵਿੱਤਰ
- (11) ਲੋਕਤੰਤਰ
- (12) ਨਵਸਥਾਨਕ।

2×9=18

ਯੂਨਿਟ-1

2. ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18
3. ਸਮਾਜ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਵਿਆਹ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਹਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18
5. ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰੂਪ ਉੱਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਆਰਥਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18
7. ਰਾਜ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਰਾਜ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਦਿਉ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਉਸਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਹਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18
9. ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦੁਰਖੀਮ ਅਤੇ ਵੈਬਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਿਉ। 18